

Psychosociální klima porodnice – kvalita perinatální péče očima rodiček

Pilotní projekt evaluaci českých porodnic ve spolupráci FF UK v Praze, LF UK v Plzni, Ministerstva zdravotnictví ČR a kraje Vysočina

Cíle projektu

Obecným cílem projektu je přispět ke zvyšování kvality péče poskytované v českých porodnicích z hlediska jejich psychosociálních aspektů a získat relevantní informace o spokojenosti s porodní a poporodní péčí s využitím standardizované a psychometricky ověřené metody.

1. Zmapování spokojenosti žen s péčí v českých porodnicích celkově i podle jednotlivých dimenzí péče, identifikování oblastí péče s vysokou spokojeností, jakož i oblastí, v nichž spokojenosť dosahuje méně příznivých výsledků.
2. Zprostředkování zpětné vazby o pacientské spokojenosti zdravotníkům v jednotlivých porodnicích.
3. Analýza vzdělávacích potřeb zdravotníků v konkrétním zdravotnickém zařízení a zpracování návrhu individuálního programu pro posilování jejich psychologických kompetencí.
4. Poskytování informací o pacientské spokojenosti managementu nemocnic, zřizovatelům zdravotnických zařízení a osobám rozhodujícím o koncepci zdravotní politiky.
5. Zpřístupnění informací o spokojenosti s péčí v českých porodnicích širší veřejnosti.
6. Sledování souvislosti psychosociálních aspektů zdravotnické péče s mírou výskytu porodních komplikací a medicínských intervencí v průběhu porodu a úspěchem při zahájení kojení.

Lokality

V rámci pilotního projektu navrhujeme provést šetření spokojenosti rodiček s péčí v porodnicích v Plzeňském kraji (Fakultní nemocnice Plzeň) a na Vysočině (Nemocnice Jihlava, Nemocnice Havlíčkův Brod, Nemocnice Nové Město na Moravě, Nemocnice Pelhřimov, Nemocnice Třebíč); počty porodů v uvedených porodnicích za rok 2011 viz tab. 2 v příloze. V následujících letech se předpokládá rozšíření evaluací na všechna zdravotnická zařízení, jejichž zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví ČR, a dále na některá další zdravotnická zařízení, jejichž zřizovatelem jsou kraje.

Metodika

Projekt navazuje na výsledky výzkumného grantu „*Psychosociální klima porodnice očima rodiček*“ řešeného na katedře psychologie FF UK v letech 2010-2012. V rámci tohoto grantového projektu byla vytvořena metodika pro evaluaci porodní a poporodní péče – „*Dotazník psychosociálního klimatu porodnice*“ (Takács, Smolík, Sněhotová, Hoskovcová 2013; Takács, Sněhotová, Hoskovcová 2012), a s využitím této metodiky bylo provedeno jednorázové celorepublikové šetření spokojenosť s péčí v českých porodnicích u reprezentativního vzorku 1195 rodiček (Takács, Seidlerová a kol., 2012; Takács, Seidlerová, 2013a; Takács, Seidlerová, 2013b). Evaluační metoda byla validizována a standardizována pro českou populaci, tj. umožňuje porovnat výsledky spokojenosť v dané porodnici s celkovým hodnocením porodnic v ČR. Vyhodnocuje spokojenosť s perinatální péčí zvláště pro porodnické oddělení a zvláště pro oddělení šestinedělí v následujících

dimenzích péče: vstřícnost a empatie zdravotníků, kontrola rodičky a její podíl na rozhodování, podávání informací a dostupnost zdravotníků, rovnocenný a individuální přístup zdravotníků, fyzické pohodlí a služby.

Postup řešení projektu

Pilotní projekt bude probíhat po dobu 1 roku, předpokládá se celoroční sběr dat. Sběr dat se uskuteční ve spolupráci se zdravotníky v jednotlivých porodnicích, kteří osloví ženy hospitalizované na oddělení šestinedělí a předají jim prostřednictvím letáku informace o možnosti zapojit se do evaluací péče poskytované v příslušné porodnici. Rodičky nebudou hodnotit svou spokojenost s perinatální péčí přímo během svého pobytu v porodnici, nýbrž cca v měsíčním intervalu po uplynutí období šestinedělí. V porodnici budou mít možnost zadat svou e-mailovou, resp. poštovní adresu, na kterou si přejí nechat zaslat evaluační dotazník, a spolu s adresou budou požádány o podepsání informovaného souhlasu s účastí na výzkumu a rovněž souhlasu se zpracováním osobních údajů. Zdravotníci předají údaje o respondentkách (jméno, adresa, věk, datum narození dítěte) a jejich informované souhlasy v měsíčních intervalech odpovědnému pracovníkovi FF UK. Údaje o respondentkách budou zaneseny do databáze. Po uplynutí měsíčního intervalu od ukončení období šestinedělí budou respondentkám rozesílány evaluační dotazníky (e-mailem jako personalizovaný link, případně poštou). V případě, že respondentka dotazník nevyplní do 30 dnů od jeho odeslání, bude jí zaslána připomínka s žádostí o vyplnění a odeslání dotazníku. Údaje z papírových dotazníků budou převedeny do elektronické podoby. Vyplněné dotazníky (elektronickou i papírovou formou) budou statisticky vyhodnoceny. Podrobná souhrnná zpráva o výsledcích i zprávy pro jednotlivá pracoviště budou zpracovány za období 12 měsíců.

Výstupy projektu

Výstupem projektu bude kromě zprávy věnované výsledkům evaluací v jednotlivých porodnicích a jejich vzájemnému porovnání i vyhodnocení spokojenosti podle dalších parametrů (věk rodiček, parita, vzdělání, zdravotní komplikace při porodu, velikost porodnice). Budou rovněž analyzovány souvislosti mezi kvalitou psychosociálního prostředí porodnice a průběhem porodu a zahájením kojení (tj. výstupem budou kromě zprávy shrnující výsledky spokojenosti s péčí i výzkumné články).

Zdroje

- Takács, L., Smolík, F., Sněhotová, J., Horáková Hoskovicová S. (2013) Diagnostika psychosociálního klimatu porodnice – konstrukce a psychometrická evaluace dotazníku KLI-P. Československá psychologie, LVII, 1, 75-94.
- Takács, L., Seidlerová, J. (2013a) Psychosociální klima porodnice očima rodiček: I. výsledky celorepublikového průzkumu spokojenosti s perinatální péčí v ČR u reprezentativního souboru 1195 rodiček. Česká gynekologie, 78 (2), v tisku.
- Takács, L., Seidlerová, J. (2013b) Psychosociální klima porodnice očima rodiček: II. prediktory spokojenosti s perinatální péčí v ČR. Česká gynekologie, 78 (3), v tisku.
- Takács, L., Seidlerová, J. a kol. (2012) Psychosociální aspekty v současném českém porodnictví. Kvalita perinatální péče očima rodiček. Praha: FF UK.

Řešitelský tým

Mgr. Lea Takács, FF UK Praha
MUDr. Jitka Seidlerová, Ph.D., LF UK Plzeň
PhDr. Filip Smolík, Ph.D., FF UK Praha

PŘÍLOHA

Tab. 1 Struktura finančních nákladů

Materiální náklady a služby	
Tisk letáků	10.000
Zpracování adres	20.000
Zpracování papírových dotazníků	20.000
Tisk dotazníků	10.000
Poštovné, obálky	20.000
Technické zajištění	20.000
Cestovné	5.000
Upomínky dotazníků	10.000
Tisk zprávy	5.000
Osobní náklady	
Organizační personál	30.000
Statistik	20.000
Odborné vedení	20.000
Administrativní síla	20.000
Organizační celkové vedení	70.000
Finance pro spolupracovníky v nemocnicích (DPP)	50.000
Celkem	330.000

Tab. 2 Počet porodů v jednotlivých porodnicích za r. 2011

FN Plzeň	2960
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	1343
Nemocnice Třebíč, p. o.	1009
Nemocnice Jihlava, p. o.	963
Nemocnice Nové Město na Moravě, p.o.	590
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	581